

SIDAN 4

Varningsflagg: Snart går halva RO-kåren i pension

6

SIDAN 5

PROCENT har Sverofs medlemsantal ökat med sedan förra året

SIDAN 23

Anders Hörnfeldt ger dig koll på etiketten

Reservofficeren

FÖRBUNDET RESERVOFFICERARNAS TIDNING | ÅRGÅNG 2023

nr. 1

SIDAN 10

Nytt fokus för försvarsmedicinen

För första gången på många år tas det fram nya utbildningar för reservofficerare inom FöMedC.

» Fler kvinnor behövs i Försvarsmaktens ledningsgrupper.

SIDAN 18

Innehåll

1 2023

FOTO: BEZAV MAHMUD/FÖRSVARSMAKTEN

REPORTAGE: Stort behov av reservofficerare inom försvarsmedicin.

10

Tusentals behövs för att möta pensionsavgångarna.....	4
Populär sommarkurs tas bort.....	6
Bättre ersättning för FMD och OB.....	7
Så får vi ett fungerande reservofficerssystem.....	8
RO-handläggare och inventering föreslås.....	16
Väsentlig information önskas för att fler kvinnor ska söka.....	18
Här prioriteras krigsorganisationen.....	20
Ny serie: Läromästaren Hörnfeldt om vett och etikett.....	23
Lär känna lokalföreningarna i söder.....	24, 28
Sverof skidtränar på Grönklitts topp.....	30

30

Vi kommer att behöva utbilda många reservofficerare framöver.

Michael Cherinet, chef på försvarstabens genomförandenheten.

4

REDAKTION

Ansvarig utgivare

Magnus Konradsson

Chefredaktör

Jenny Harlin

jenny.harlin@reservofficerarna.se

Form/AD

Christian Williamsson (A4)

Produktion

A4 Text & Form

Tryck

Lenanders Grafiska

Omslagsbild

Bezav Mahmod/Försvarsmakten

Tidningen Reservofficererna

är officiellt organ för Förbundet Reservofficerarna. Enskilda artiklar ger inte nödvändigt uttryck för förbundets officiella ståndpunkt.

FÖRBUNDET RESERVOFFICERARNA

Adress: Karlavägen 65, Box 30166, 10425 Stockholm.

Hemsida: www.reservofficerarna.se.

Förbundsordförande: Magnus Konradsson, 0705-52 16 78, Magnus.konradsson@reservofficerarna.se

Förhandlingschef: Jonas Wiberg, 0707-14 03 44, wiberg.jonas@gmail.com

Övriga styrelseledamöter:

Vice ordförande Johan Hamnegård, Johan Lindström, Sara Eklund, Magnus Andersson samt Markus Z Widborg.

Kanslichef och ombudsman:

Jenny Harlin, 0735-114572, jenny.harlin@reservofficerarna.se.

Förbundet Reservofficerarna är en intresseorganisation med facklig kompetens. Förbundet är anslutet till Saco och företräder landets reservofficerare gentemot arbetsgivaren Försvarsmakten. Förbundet Reservofficerarna företräder medlemmarna i de båda medlemsförbundet Svenska Flottans Reservofficersförbund (SFRO) och Sveriges Reservofficerare (Sverof) som tillsammans har drygt 2 100 medlemmar.

Ordförande, SFRO: Johan Hamnegård, ordforande@sfro.se.

Ordförande, Sverof: Magnus Konradsson, magnus.konradsson@sverof.se.

De fördröjda besluten går emot all logik

När nya bostadsområden ska byggas händer det att förskolor och skolor missas i planeringen. Detta trots att lägenheter oftast bebos av människor, och att det inte är alltför ovanligt att människor får barn. För att lösa de akuta lokalfrågorna ställs baracker upp för barnen. Tillfälliga lösningar, som ofta blir permanenta trots kvalitetsbristerna.

Behovet av skolor borde förstås ha kunnat förutses, med lite analys och någon matematikövning. Ändå kommer insikten för sent.

Det är lite som med reservofficerssystemet.

Under många år har inga, eller alltför få, nya reservofficerare utbildats. Befintliga reservare har inte kallats in. Åren går, och kunskapen om reservofficerssystemet bleknar – både inom och utanför Försvarsmakten. Den stora mängd reservare som utbildats under systemets aktiva dagar kommer att gå i pension om bara några år, och alltför få unga fänrikar och sergeanter följer i deras fotspår. Bara för att täcka pensionsavgångarna måste hundratals nya reservofficerare utbildas – varje år.

DET KRÄVS INGA djuplodande analyser för denna insikt, enbart enkel matematik.

Och en åtgärdsplan.

Det finns ju bara två sätt att få tillräckligt många reservofficerare för Försvarsmaktens behov: Att utbilda nya, och att nyttja befintliga. För att nå dit krävs beslut och handling.

För varje år som går utan åtgärd, ökar den framtida bristen på användbara reservofficerare, vilket riskerar att få negativ effekt på vår krigsorganisation. Jag förstår därför inte varför besluten dröjer. Det är också märkligt att lägga ner en reservofficersutbildning som kan genomföras under sommarledigheten, utan vidare analys hur det kommer att påverka attraktionskraften. Kostnadseffektivitet mäts inte bara i antal lärare per utbildningsplats, utan i antalet personer som faktiskt väljer att utbilda sig till reservofficer.

Det finns goda möjligheter att få ordning på

bristerna, bara vi startar nu. Förbundet Reservofficerarna har en lista på åtgärdsförslag (se sida 8), som går helt i linje med de tankar som Försvarsmaktens utredare också presenterat (se sida 16). Många av förslagen är mycket lågt hängande frukter, som snabbt skulle kunna ge effekt. Det finns också mängder med reservofficerare som vill bidra i tillväxtresan, om Försvarsmakten bara ville aktivera dem. Behövs RO-handläggare? Instruktörer? Samverkansofficerare för civilförsvaret? Rekryteringsstöd för att öka antalet reservofficerare! Att det funkar är bland annat Sverofs rekryteringsturné bland värnpliktiga i samarbete med Försvarsmakten ett exempel på.

DET FINNS GODA exempel som inte väntar på centrala direktiv, utan gör egen behovsanalys och agerar för att nå målen (se sida 20). Det är fortfarande fullt möjligt att få till ett väl fungerande reservofficerssystem, vilket ju är en förutsättning för krigsorganisationens behov.

Men precis som med bostadsplaneringen krävs framförhållning och långsiktighet. Bara för att inga föräldrar har flyttat in när den första grunden muras, betyder det inte att inga barn kommer att behöva dagisplats i området. Man kan till och med räkna på ungefärliga behov, och hur många år som kommer att gå innan den första förskolegruppen behöver lokaler.

Detsamma gäller förstås krigsorganisationens behov av reservare. Från värnpliktsinryck till användbar fänrik tar det omkring tre år. Prioriteringen av krigsorganisationens chefer och stabsmedlemmar måste starta. Nu. ●

MAGNUS KONRADSSON

Förbundsordförande
magnus.konradsson
@reservofficerarna.se

Det finns ju bara två sätt att få tillräckligt många reservofficerare för Försvarsmaktens behov: Att utbilda nya, och att nyttja befintliga.

Utmaningen: Tusentals reservare nära pension

► UTBILDNING Nästan 80 procent av Sveriges reservofficerare är mer än 45 år gamla. Om tio år har många gått i pension.

Gör man en ålderskurva över de svenska reservofficerarna, samtidigt som man noterar Försvarsmaktens framtida behov av dem – ja, då finns anledning till oro.

2035 har Försvarsmakten ett behov av 5 000 reservofficerare.

2035 har också drygt 4 100 av de 6 800 reservofficerare som finns idag gått i pension.

Kvar?

2 700 – inte purunga – reservare.

– Det betyder att 2 300 reservofficerare behöver utbildas på 12 år, enbart för att täcka pensionsavgångarna. Det kommer att krävas enorma insatser för att klara det, konstaterar Magnus Andersson, styrelseledamot i Förbundet Reservofficerarna, som gjort en genomgång av reservofficerarnas åldersstruktur.

FÖRSVARSMAKTEN HAR tidigare angivit att hälften av de nya reservofficerarna kommer att bestå av förtidsavgångna yrkesofficerare. Magnus Andersson tycker inte att det låter trovärdigt. Det behövs ju också yrkesofficerare, varför skulle Försvarsmakten släppa så många? Och så var det ju det här med åldern...

– De som karriärväxlar till reservofficer lär ju också närma sig 50, 60...

Är det ett problem?

– Försvarsmakten har själva sagt att de kommande årens stora tillväxt ska ske på kompani- och plutonsnivå. Och där har man höga fysiska krav.

– Om man ska teckna en bild så behövs

det reservofficerare som klarar en situation där man har 30, 40 stycken 19-åringar som springer framför en i skogen, där man ska springa efter och ge order om kullen ska tas från höger eller vänster. Den reservofficer som går in här ska klara 19-åringars tempo med 20 kilos packning.

KONTENTAN? Rekryteringsbehovet är enormt. Magnus Andersson säger att minst 285 reservofficerare måste utbildas varje år. (De senaste fem åren har i snitt 45 utbildats årligen.)

Men går det ens?

– Ja, det går. Men då krävs det att man går till handling, säger Magnus Andersson.

Han menar att såväl Försvarsmakt som samhälle behöver engagera sig i detta. Försvarsmakten måste skapa fler utbildningsplatser och förbättra information, rutiner och regler runt antagningen. Det krävs att man vågar tänka fritt för att nå målen.

Samhället i stort måste värdera och belöna den som vill stärka Sveriges Försvarsmakt genom att bli reservofficer.

– Idag är det till exempel så att den som pluggar och vill ta ett år studietjänst-

ledigt för att bli reservofficer förlorar sin studentbostad. Det stoppar naturligtvis många från att ens tänka tanken, säger Magnus Andersson.

FÖR ATT KRAFTIGT utöka antalet utbildningsplatser tror han att man också behöver se över utbildningarna.

– De behöver kopplas närmare försvarsgrenarnas behov och samordnas med yrkesofficersutbildningen – på så

vis kan man uppnå effektivitetsvinster samtidigt som utbildningens

kvalitet kan hållas fortsatt hög.

– Men om detta ska kunna genomföras krävs centrala beslut inom Försvarsmakten och elev-erna behöver fördelas ut bland de skolor som finns. Ju längre vi väntar, desto svårare blir det att nå målen.

Från Försvarsmaktens sida är man medveten om den åldersutmaning som finns i reservofficerskåren.

– Vi kommer att behöva utbilda många reservofficerare framöver. För att veta exakt vilka kompetenser vi behöver måste vi göra en ordentlig inventering av vad vi har, och hur

behoven ser ut. Klart är att vi alla måste vara kreativa och flexibla för att få fram de utbildningsplatser som behövs, säger Michael Cherinet, chef på försvarsstabens genomförandeenhet.

Idag säger man att behovet 2035 är 5 000 reservofficerare. Är den siffran fortfarande relevant?

– Vi kommer i alla fall inte behöva färre än så. I den tillväxtresa Försvarsmakten nu gör är reservofficerarna väldigt viktiga.

Magnus Andersson.

Michael Cherinet.

Det kommer att krävas enorma insatser.

Magnus Andersson

HELENE CLAESSION

Sverof fortsätter växa: "Större engagemang"

► **REKRYTERING** Sverofs medlemsantal är nu det högsta sedan mer än tio år. Andelen kvinnor växer också oavbrutet.

Förklaringen till ökningen är dels att omvärldsläget har påverkat och att reservofficersutbildningen tagit fart, tror Sverofs kanslichef Jan Kvernby.

– Men framförallt beror det på att engagemanget inom reservofficersrörelsen ökat och vårt stärkta samarbete med Försvarsmakten. Nästan alla kadetter väljer att gå med och många är i stort behov av råd och dåd när de övergår från utbildning till anställning.

I Försvarsmaktens statistik över reservofficerare är andelen kvinnor mycket låg. Jan Kvernby är därför extra nöjd över att så många kvinnor numera vill bli reservofficerare. Och att vi har en större andel kvinnor än Försvarsmaktens andel av reservofficerarna.

– Vi har faktiskt en större andel kvinnor bland våra medlemmar än vad Försvarsmakten har i gruppen reservofficerare. Jag hoppas att vi kan få fler kvinnor att engagera sig i vårt förbund och våra lokalavdelningar också.

JENNY HARLIN

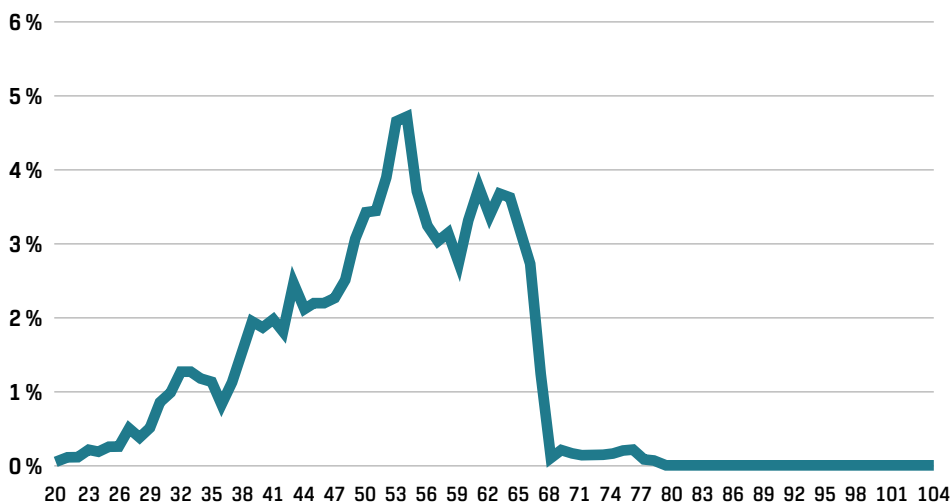
Stapeln representerar det totala antalet reservofficerare i Sverige – vilket är 6 851.

78%. Andelen av Sveriges reservofficerare som är över 45 år.

45%. Andelen av Sveriges reservofficerare som bedöms vara användbara enligt Försvarsmakten [Dvs tjänstgjort som yrkesofficer 2004 eller senare, övat sedan 2014 eller tjänstgjort internationellt under 2000-talet].

ÅLDERSTRUKTUR

Andel i respektive ålder 2021-12-31

◆ Genomsnittsåldern för landets 6 851 reservofficerare är 53 år (cirka 10 år äldre än yrkesofficerare). Minst 3 000 saknar tjänstgöringsplan i Försvarsmakten trots att de är anställda. (Siffror från 2021)

187

... **RESERVARE** avslutade sin anställning som RO under 2022:s nio första månader. 85 av dem för att de uppnått LAS ålder.

Wallstedt vald till ny ordförande i Rosis

► **BYTE** Vid Rosis årsmöte i slutet av februari valdes RO/Mj Carl Wallstedt till ny ordförande i sällskapet. Carl Wallstedt tjänstgör vid Försvarsstaben, har varit medlem sedan 2015 och är tidigare medlem i styrelsen. Övriga nyvalda i styrelsen är Daniel Thenander och Michael Kindahl. RO/Mj Carl Henrik Assargård tackades för sin tid som sällskapets ordförande.

Populär sommarkurs ställs in

► UTBILDNING Reservofficersutbildningarna har lika många sökande som förra året. Men inget har gjorts för att åtgärda det stora bortfall av sökande man hade 2022.

Förra året kunde Försvarsmakten glädjas åt en ökning av sökande till reservofficersutbildningarna då cirka 300 personer sökte till AROU och ROU. Dåvarande rekryteringsansvarig, öv Peter Nilsson, var optimistisk och sa sig ha "goda förhoppningar att det vi nu ser är ett paradigmskifte" när Reservofficeren intervjuade honom i februari 2022.

Mindre roligt blev det när det var dags för inryck. Av drygt 80 antagna var det knappt 40 som påbörjade utbildningen. I den bortfallsanalys som sedan gjordes sa man att det bland annat berodde på den extremt korta tiden mellan antagningsbesked och kursstart. Det tycktes dessutom råda stor förvirring runt antagningsprocessen då flera av de intervjuade i bortfallsanalysen upplevde att de aldrig tackat ja till att gå utbildningen.

MICHAEL CHERINET, enhetschef på genomförandeenheten, försvarsstaben, säger att det framför allt är en sak han tar med sig från bortfallsanalysen.

– Vi behöver jobba vidare med förebilder och information om yrket reservofficer. Vad är det för slags yrke? Hur ser utbildningen ut? Vad förväntas av mig som reservare? En person som är motiverad och verkligen vill bli reservofficer är mycket enklare att attrahera till utbildningen, säger han.

Att Försvarsmakten kan ha svårt att konkurrera med civila utbildningar ser han som självklart. Men den som väljer en civil utbildning direkt efter värnplikten kanske kommer tillbaka till Försvarsmakten efter några år för att bli reservare? Om man bara från start lyckats informera om fördelarna med yrket och utbildningen.

Det administrativa krångel som bortfallsanalysen visade på handlade inte minst om den korta tiden mellan

FOTO: JOEL THUNGEN/FÖRSVARMAKTEN

ANTAL SÖKANDE

Sökande till reservofficersutbildningar 2023

- ◆ ROU (med inryck v. 25) – 260 sökande till ca 40 platser.
- ◆ AROU (med inryck v. 34) – 38 sökande till ca 30 platser.

besked om antagning och kursstart, något som inte har ändrats till årets antagning.

– Att det ska falla på praktiska ting är ju inte bra. Men här får vi se vad vi kan jobba vidare med. Framför allt ska vi fundera på vilka åtgärder som har störst effekt, säger Michael Cherinet och tillägger att de sena antagningsbeskeden kanske inte är ett lika stort problem för elever som är motiverade och verkligen vill gå en reservofficersutbildning?

STEFAN KLAWITTER, Militärhögskolan Halmstad, hoppas att de sena antagningsbeskeden kan motverkas av att förbanden "varmhåller" de sökande.

– Samtidigt är det där en svår balansgång. Vi har ju haft sökande som uppfattat ett samtal från ett förband som ett beslut och sedan blivit mycket besviken när de inte kommit in, säger han.

En sak som faktiskt är annorlunda jämfört med förra året är att AROU, den mest populära kursen som genomförs under två somrar, är borta. Den utbildningen går nu i stället som

Michael Cherinet.

Stefan Klawitter.

en lång kurs med start vecka 34.

– Det har mest med rationalitet att göra. Ur rekryteringssynpunkt är det nog inte lika bra. Sommarkursen har varit populär då många studenter gjort den som "sommarjobb", konstaterar Stefan Klawitter.

RATIONALITETEN BESTÅR i att AROU nu kommer att samköras med specialistofficersutbildningen.

– Det innebär också en förändring i innehåll. Nu blir det ju den kurs man alltid kört för specialistofficerare vilket inte är densamma som den vi kört för reservofficerarna. Specialistofficerare utbildas trots allt framför allt för att utbilda andra, reservofficerare utbildas för krig. Men vi testar nu så utvärderar vi sen, säger Stefan Klawitter.

– Beslutet handlar framför allt om resurser på Militärhögskolan Halmstad. Beslutet har fattats i samråd med arméstaben som säger att deras behov i nuläget fylls av de utbildningar som finns, säger Michael Cherinet.

HELENE CLAESSION

Senaste nytt om tvisterna

► FÖRHANDLINGSCHEFEN RAPPORTERAR

NOR

◆ Vad avser frågan om NOR så är den färdigförhandlad med Arbetsgivarverket och stämningsansökan kommer att inges inom kort med yrkandet att reservofficerare efter 30 års anställning ska kunna tilldelas NOR. Vidare pågår förhandlingar avseende situationen när reservofficerare – som innehar visstidsanställningar för utlandstjänst – kommer hem i förtid med anledning av neddragningar (alltså inte av några personliga skäl). Förbundet menar att då parterna har ingått en anställning för viss tid så gäller den fullt ut och Försvarsmakten får stå för alla löner och tillägg under tiden detta pågår. Som det är nu förlorar individer löne medel när de skickas hem.

PREMIER

◆ Vad avser frågan om premier så pågår förhandling med AgV i tre pilotvister. Det kan finnas möjligheter till förlikningslösningar som är positiva för reservofficerarna, så vi är försiktigt positiva. Förhoppningsvis är förhandlingarna lösta till midsommar.

Bättre ersättning för försvarsmaktsdygn och obekväm arbetstid

► **LÖN** Nu höjs ersättningen när du jobbar på obekväm arbetstid. Håll koll på listplaneringen så att lönen blir rätt!

Strax innan jul avslutades förhandlingarna mellan Försvarsmakten och OFR O FM, den förhandlingsorganisation som Förbundet Reservofficerarna tillhör. Resultatet blev att nivån på ett antal tillägg höjdes.

De nya nivåerna på tilläggen började att gälla från den 1 januari 2023. Systemstödet kommer troligtvis igång under första kvartalet men

alla ersättningar kommer utbetalas retroaktivt från årsskiftet.

Det är bland annat ersättning för försvarsmaktsdygn och OB som höjs. För att säkerställa att man får rätt ersättning, är det viktigt att regler för listplanering följs. När reservofficeren aktiveras ska planer göras för arbetstidens förläggning. På så sätt kan man både se till att reservofficeren får ersättning för veckovila, och följa upp att korrekt ersättning för OB, försvarsmaktsdygn, uppkommen beredskap eller annat utgår.

JENNY HARLIN

SÅ MYCKET HÖJS TILLÄGGEN

TYP	VÄRDE FÖRRA ÅRET	I ÅR	(I KRONOR)
Försvarsmaktsdygn (FMD)	1 050/1 350/1 650	1 300/1 700/2 000	
OB	20/60/90	30/80/120	
Jour	60/120/180	90/180/270	
Beredskap	30/60/90	45/90/135	
Uppkommen Jour	300	450	
Uppkommen Beredskap	400	600	
Omplaneringstillägg	800	1 200	
Amröjtillägg	215/740/1270	320/1 100/1 900	
Dyktillägg	1 600	2 400	

Reservofficerare åter i riksdagsledamöters fokus

► **POLITIK** Moderata riksdagsledamöter har tidigare lyft frågan om att underlätta för reservofficerare att tjänstgöra i Försvarsmakten. På senare tid har även Centerns Mikael Larsson och Vänsterpartiets Hanna Gunnarsson agerat i frågan. Den förstnämnde genom en skriftlig fråga till försvarsministern angående hur det går med tjänstledighet från civil arbetsgivare [svaret blev, liksom från den

Scanna QR-koden med din mobil för att komma till filmerna.

förre regeringen, att arbete pågår i Regeringskansliet]. Hanna Gunnarsson lyfte lön och tjänstledighet under en frågestund i riksdagen i januari. Se hennes samtal med försvarsminister Pål Jonson här, 8:13 minuter in i inslaget.

Så får vi ett fungerande reservofficerssystem

► **FÖRÄNDRING** Försvaret av Sverige är statens kärnuppgift. Krigsorganisationens behov måste ställas i centrum och hela samhället måste verka för att underlätta för de kvinnor och män som deltar i att bygga vår försvarsförmåga.

Här är Förbundet Reservofficerarnas förslag för att få ett fungerande reservofficerssystem.

TEXT: JENNY HARLIN

Svensk försvarsförmåga är beroende av en fullt ut bemannad och väl övad krigsorganisation, som till stor del kommer att bestå av värnpliktig personal och av reservofficerare.

Under de närmaste åren kommer Försvarmaktens behov av reservofficerare att öka från 2 500 till 4 500, för att 2035 omfatta minst 5 000 personer. En stor andel av reservofficerarna är tänkta att verka som plutons- eller kompanichefer.

I DAGSLÄGET ÄR 78 procent av Försvarmaktens 6 800 reservofficerare äldre än 45 år, hälften är 55 år eller äldre. För att möta behovet av yngre reservofficerare, måste antalet platser på reservofficersutbildningen omgående öka till minst 300 per år. Utbildningen bör i så hög grad som möjligt bedrivas tillsammans med yrkesofficersprogrammets kadetter. Rekrytering och antagning till reservofficersutbildningen måste prioriteras och synkroniseras med civil antagningsprocess för att i högre grad attrahera nya kadetter till utbildningen. Efter examen bör samtliga nyexaminerade reservofficerare erbjudas ett första tjänstgöringsår, för att befästa sina kunskaper och förstärka Försvarmaktens möjlighet att utbilda ett växande antal värnpliktiga.

– Krigsorganisationens behov ska förstås sättas främst. Men om det finns vakanser när yrkesofficerare behöver

ledigt är det ju reservofficerare som behöver fylla luckorna. Några andra vikarier finns ju inte, säger Magnus Konradsson, Förbundet Reservofficerarnas ordförande.

Magnus Konradsson.

FÖR ATT förbättra rekryteringen till reservofficersutbildningen bör ökade incitament införas. Löneutrymning bör utgå under grundutbildning till reservofficer, om kadetten tar ledigt från civilt arbete. Personer som väljer en civil akademisk utbildning efter genomförd reservofficersutbildning och första tjänstgöringsår, bör därför få möjlighet till viss nedskrivning av studielån. Reservofficeren bör garanteras höjt fribelopp hos CSN under den civila utbildningstiden, för att säkerställa att tjänstgöring som exempelvis in-

struktör för värnpliktiga inte hindras av ekonomiska faktorer. Samarbete mellan regements- och högskoleorter, liksom med industri i dessa orter, bör förbättras för att hitta incitament för unga personer att välja parallella civila och militära karriärer.

FÖR ATT SÄKERSTÄLLA att krigsorganisationen bemannas med tillräcklig och kompetent personal är det av stor vikt att Försvarmakten kallar in, kompetensinventerar och säkerhetsprövar samtliga reservofficerare för att därefter regelbundet öva dem i befattning. De reservofficerare som av olika skäl gör bättre nytta i det civila än det militära försvaret bör erbjudas och krigsplaceras i lämpliga befattningar inom övriga delar av totalförsvaret. För att möta förluster, stärka förvaltningsorganisationen och Natodeltagandet samt utbilda ett ökat antal värnpliktiga, måste reservofficerssystemet bemannas med redundans. Reservofficerare med adekvat kompetens bör användas för bemanning av Nato-staber. I likhet med andra Natoländer bör reservofficerare aktiveras i högre grader, varför befodringsutbildning behöver göras tillgänglig även för reservofficerare.

Majoriteten av personalen i krigsorganisationen har en civil, huvudsaklig anställning. För att säkerställa att de har

Om det finns vakanser när yrkesofficerare behöver ledigt är det ju reservofficerare som behöver fylla luckorna. Några andra vikarier finns ju inte.

Magnus Konradsson

möjlighet att tjänstgöra militärt, krävs att reservofficeren ges lagstadgad rätt till tjänstledighet från civil arbetsgivare eller lärosäte.

– Detta blir extra viktigt när fler unga ska utbildas till reservofficerare. De kan ju annars riskera att förlora både sin civila utbildningsplats och sitt studentboende, och det lär inte vara särskilt rekryteringsfrämjande för reservofficersutbildningen, säger Magnus Konradsson.

ETT ALLTFÖR STORT inkomstbortfall från den civila lönen är ett reellt hinder för tjänstgöring i Försvarsmakten. Reservofficerare bör därför garanteras löneutfyllnad, så att den civila arbetsgivaren betalar mellanskillnaden från militär till civil lön. I kompensation bör den civila arbetsgivaren få sänkt arbetsgivaravgift.

Idag får en reservofficer inte tjänstgöra mer än tre år under en åttaårsperiod,

Framför allt gäller det att börja agera, och att göra det nu. Utbilda fler nya reservofficerare, kompetensinventera och öva befintliga.

Magnus Konradsson

enligt Officersförordningen. Denna reglering bör tas bort, då den är obsolet och begränsar Försvarsmaktens tillgång på personal. En reservofficer som tjänstgör heltid under längre tid bör istället övergå till att arbeta som yrkesofficer. Och efter 30 års anställning bör reservofficeren, liksom alla andra statstjänstemän, ha rätt att tilldelas NOR.

– Det finns också en hel del som Försvarsmakten kan hantera direkt: Låt RO-handläggare stötta med administration, ge reservofficerare tillgång till PRIO, förbättra informationen från Försvarsmakten, säger Magnus Konradsson och tillägger:

– Framför allt gäller det att börja agera, och att göra det nu. Utbilda fler nya reservofficerare, kompetensinventera och öva befintliga. Och undanröj alla hinder för tjänstgöring. Varenda reservare behövs. ●

”Behovet av reservare är jättestort”

Det är decennier sedan det fanns en RO-utbildning för medicinsk personal men nu förändras förutsättningarna för Försvarsmedicincentrum snabbt. RO/Mj Henrik Lund arbetar med att ta fram en ny krigskirurgisk utbildning.

FOTO: MARIA LÖFSTRÖM/FÖRSVARSMAKTEN

RO/Mj Lennart Hammarstrand.

TEXT: **MARIKA SIVERTSSON**
 FOTO: **FÖRSVARSMAKTEN**

RO/Mj Lennart Hammarstrand blickar ut över Göteborgs södra skärgård. Just denna dag är himlen knallblå, och friska vindar viner om knuten. Sin ordinarie arbetsplats har han några meter bort – där kan han betrakta hur gigantiska containerfartyg anlöper Skandiahammen.

– Vi har en inspirerande arbetsmiljö här på Försvarsmedicincentrum, det är liv dygnet runt, konstaterar han.

LENNART HAMMARSTRAND är stabsofficer med ansvar för bland annat folkrätt, och en av drygt 160 reservofficerare på Försvarsmedicincentrum. De flesta av dem är medicinare, men Lennart Hammarstrand har en civil karriär inom juridik och kommunikation. I den militära karriären finns flera internationella uppdrag i Cypern, Kosovo, Pakistan, Djibouti och Somalia.

Till Försvarsmedicincentrum kom han 2007, med uppgift att rekrytera hälso- och sjukvårdspersonal till Nordic Battlegroup.

– Om man ska förmå en sköterska eller läkare att lämna tryggheten här hemma och åka till 45 graders värme, bo i tält, duscha en minut per dag och så vidare, då är det bra med erfarenhet. Man måste kunna verksamheten och kunna motivera att vi ska vara där, säger han.

När det nationella försvaret nu växer, gör Försvarsmedicincentrum detsamma.

– Därför kommer behovet av reservofficerare med medicinsk legitimation att

Det är viktigt med realistiska övningar. Det gör deltagarna redo för den gången det är på riktigt.

FOTO: BEZAV MAHMUD/FÖRSVARSMAKTEN

RO/Mj Henrik Lund tar fram en ny krigskirurgisk utbildning.

FOTO: PETER GALOS

öka. Ett eventuellt Natomedlemskap påverkar oss naturligtvis också, men exakt hur går inte att säga idag, säger Lennart Hammarstrand som beskriver centrumets funktion i termer av tre ben.

- ◆ De ska rekrytera hälso- och sjukvårdspersonal som till exempel sjuksköterskor och läkare men också veterinärer, apotekare och tandläkare.

- ◆ De ska utbilda hälso- och sjukvårdspersonal i att arbeta preventivt, prehospitalt och livräddande under tuffa förhållanden med begränsade resurser

- ◆ De ska utveckla och ta fram sjukvårdsmateriel som fungerar och som samtidigt löser högt ställda medicinska krav.

I grunden handlar det om att ge den vård våra soldater och sjömän behöver oavsett var de är och att skapa arbetssätt

för att använda de personella och materiella resurserna taktiskt rätt.

DE FÖRPLIKTELSER och möjligheter som ett Natomedlemskap kan medföra talar Lennart Hammarstrand försiktigare om. Att det kommer att finnas försvarsmedicinska befattningar på förband och i staber i de olika Natoländerna som centrumet förväntas fylla, det står klart.

- Där kan jag tänka mig att vi framgent kommer att se ett ökat behov av reservofficerare med medicinsk legitimation. Sen är det min uppfattning att det vore bra om vi kunde få ett Center of Excellence (ett slags kompetenscentrum) med försvarsmedicinsk inriktning i Sverige. Det vet vi ingenting om. Men det skulle naturligtvis också öka behovet av reservofficerare, säger han.

STÄNDIG ÖVNING

- ◆ Försvarsmedicincentrum utbildar ständigt sin personal. Skogarna omkring FÖMEDC i Göteborg fylls regelbundet med blodiga och sargade människor som ska tas om hand av läkare och sjuksköterskor. Vid utbildning av medicinsk personal inom försvaret är stresspåslaget en viktig parameter:

- Vi har ibland figuranter med verkliga amputationsskador plus otroligt skickligt lagt smink. Det är viktigt med realistiska övningar för när du väl landar i en krigssituation, där du ska ta hand om människor som varit med om en bilbomb eller blivit skjutna, då kan det se ut så här, säger Lennart Hammarstrand.

Att arbeta som läkare i krig är mycket olika vardagen på ett stort sjukhus. Inte minst handlar det om svåra beslut. Vem ska inte opereras?

FOTO: BEZAV MAHMOD/FÖRSVARSMAKTEN

➔ Medicinsk RO-tjänstgöring är speciell eftersom läkare och sjuksköterskor tar med sig hela sin civila kompetens in i Försvarsmakten. Men de militära förutsättningarna är annorlunda än de i en traumasal på ett sjukhus, konstaterar anestesiläkaren RO/Mj Henrik Lund, stabsläkare vid Högkvarteret men för tillfället utlånad till FÖRMEDC.

– Beslutsfattande är viktigt. Om man i det civila behöver fatta beslut om vem som ska opereras, så behöver man i det militära besluta vem som inte ska opereras. Den personen kommer att avlida. Det är otroligt svåra situationer man kan ställas inför.

HAN TJÄNSTGÖR FÖR närvarande på 75 procent med uppgiften att ta fram en ny krigskirurgisk utbildning. Det är en praktiskt inriktad kurs där kirurger och narkosläkare ska lära sig att med enkla medel göra så mycket som möjligt för ett så stort antal skadade som möjligt. Stort fokus ligger på att göra de rätta bedömningarna.

Henrik Lund menar att sjukvården i Försvarsmakten står inför ett paradigmskifte, i och med omläggningen till ett nationellt försvar.

– Vi går från att göra allt vi kan för en enda skadad soldat, till att göra så mycket som möjligt för ett stort flöde av skadade soldater. Det i en miljö som mycket väl skulle kunna bli svårare än den vi ser i Ukraina, säger han.

Människor kommer att dö, det är krigets realitet. Övning hjälper läkarna att acceptera det.

RO/Mj Henrik Lund

Frågan om resurser är grundläggande. De ska läggas på den som kan förväntas överleva. Finns inte intensivvård kan man inte rädda ett liv som kräver intensivvård efter operationen.

– Människor kommer att dö, det är krigets realitet. Övning hjälper läkarna att acceptera det. Vi börjar med dem. Så småningom kommer alla personalkategorier att få öva.

FÖR NÄRVARANDE riktar sig kursen bara till Försvarsmakten, men Henrik Lund ser en utmaning i totalförsvaret. Han hoppas att kursen kommer att översättas till civil användning, men just den delen ligger inte på Försvarsmakten att åstadkomma.

– Det finns en jättestor utmaning här. I ett totalförsvarsperspektiv förlitar sig Försvarsmakten på den civila sjukvården. Men den är inte beredd att ställa om, det

saknas både planering och övning för att övergå till hur man hanterar flöden i krig.

INOM FÖRSVARSMAKTEN ser han tillgången till RO-utbildade läkare som en utmaning. Det är ett par decennier sedan det fanns en RO-utbildning för medicinsk personal.

– Man har uppfattat att den medicinska kompetensen räcker. Det gör den inte, man behöver ha en gedigen militär kompetens också.

Själv kan han bidra direkt som reservofficer – finns väl den nya kursen i krigskirurgi där så kan den användas överallt. Om någon annan läkare skulle vara intresserad av att få vara sitt bästa jag på samma sätt, så har han ett tips:

– Som reservofficer och läkare kan man tjänstgöra i princip hur mycket som helst. Behovet inom Försvarsmakten är jättestort! ●

”Det saknades litteratur om den svenska försvarsviljan”

► **BOK** Hur mobiliseras försvarsvilja i ett land som inte har varit i krig på ett par hundra år? I antologin ”Ryska krigsskepp, dra åt helvete!” diskuterar välrenommerade försvarsexperten och skribenten Patrik Oksanen försvarsviljans karaktär och funktion, en fråga som även belystes under Folk och Försvars rikskonferens i Sälen i januari.

– Boken kom till för att vi efter att ha varit ute i olika sammanhang och pratat om försvarsvilja såg att det saknades relevant litteratur. Vad består försvarsvilja av och vad betyder den för oss idag? Därför ville vi bidra med något som kan hjälpa oss till en gemensam förståelse och sätt att prata om försvarsvilja som också bottenar i tidigare svenskt arbete och engagemang för försvarsviljan, säger Patrik Oksanen, en av redaktörerna som tillsammans med Jenny Deschamps-Berger är verksam vid Centrum för totalförsvaret och samhällets säkerhet (CTSS) vid Försvarshögskolan i Stockholm.

– Även om bokprojektet föddes före Rysslands förnyade angrepp så har Ukrainas heroiska försvarskamp varit en

FOTO: HENRIK SUNDBOM

Patrik Oksanen har skrivit boken ”Ryska krigsskepp, dra åt helvete!”.

stor inspiration under arbetets gång, där händelserna vid Ormön fått bära titeln för hela boken, säger Patrik Oksanen.

Nu erbjuds Sverofs och SFRO:s medlemmar rabatt på boken. Ange kod reserv23 för att erhålla 10 procent rabatt på boken i förlagets webbshop på fritanke.se

JENNY HARLIN

”En resväska full av dödsfallsrelaterade erfarenheter”

Patrik Thunholms bok ”Känslostorm”.

► **BOK** ”Känslostorm – att möta döden i sitt arbete” är en erfarenhetsbaserad fackbok skriven av reservofficeren och rättsvetaren Patrik Thunholm. I boken beskriver han erfarenheter av att på olika sätt möta döden i egenskap av yrkesofficer, reservofficer och polis.

– Jag bär på en resväska full av dödsfallsrelaterade erfarenheter som behövde berättas. Alltifrån dödsfall på kasern i Sverige till terrorattack i Mali. Erfaren-

heter som gjort att jag utvecklats, lärt mig vad känslor är och gett mig perspektiv på såväl liv som död. Jag har velat dela med mig av dessa erfarenheter eftersom jag tänkt att de kan hjälpa andra i hanteringen av redan inträffade eller framtida händelser. Att skriva denna bok är något jag gått och tänkt på länge, och från att jag fattade beslutet tog det fyra år att färdigställa boken, säger Patrik Thunholm.

Patrik Thunholm.

Vem tycker du ska läsa den här boken?

– Den som vill få ett inifrånperspektiv på några av samhällets svåraste yrken. Jag tänker att den också kan läsas av blivande officerare, poliser, brandmän etc. Samt deras anhöriga.

Medlemmar i Sverof och SFRO erbjuds nu rabatt på boken. Mejla: hej@jwforlag.se och uppge att du är reservofficer. Boken kostar då 199 kr + frakt (63kr).

JENNY HARLIN

Med en "Försvarmaktens bemanningstjänst för reservare" kunde alla RO få en befattning där den enskilda kompetensen, åldersläget, erfarenheten och fysiska förmågan kunde förstärka Försvarmakten på bästa möjliga sätt.

GENOMLYSNINGEN

- ◆ Fredrik Zetterbergs genomlysning ska ta fram analyser och förslag på förändringar av dagens reservofficerssystem. Ytterligare två delrapporter ska släppas.
- ◆ Nästa ska fokusera på konkreta åtgärder för att nå måltalen 2035.
- ◆ Den sista delrapporten kommer att vara ett förslag på ett produktionsrationellt och långsiktigt reservofficerssystem.

FOTO: PIXABAY

"Försvarmakten behöver en bemanningstjänst för reservare"

► **ANALYS** Det krävs en grundlig inventering av landets alla reservofficerare.

Det menar öv Fredrik Zetterberg, skolchef vid Militärhögskolan i Halmstad.

Reservofficeren har tidigare skrivit om Zetterbergs översyn av det svenska reservofficerssystemet. I en ny delrapport rekommenderar han Förvarsstaben att under 2023 genomföra en rad åtgärder.

En grundlig inventering om kompetens och vilja att bidra till Försvarmaktens tillväxt behöver genomföras eftersom förbanden inte har särskilt bra koll på den kader man har, menar Zetterberg. Nästan 7 000 reservares ålder och bakgrund ger vid handen att kanske inte alla är krigsplaceringsbara som chefer för stridande förband.

– Men de utgör en avsevärd investerad resurs, de har bred kompetens och lång erfarenhet, och de har hög försvarsvilja. Försvarmakten borde dra fördel av den investerade resurs som reservofficerare med eller utan noll-avtal utgör. De kan bidra till Försvarmaktens och totalförsvarets tillväxtfas med snabba och effektiva åtgärder, menar han.

Idag vet man inte heller exakt vad Försvarmakten behöver för kompetens framöver.

– Vilka behov har vi? Först när vi vet det, vet vi hur vi ska utbilda så att alla får rätt kompetens.

Samtidigt konstaterar Zetterberg att en "omfattande nyrekrytering" sannolikt kommer att krävas. Han nämner ett nytt utbildningsbehov på cirka 250 reservare per år, vilket i sin tur skulle kräva cirka 300 utbildningsplatser per år.

Han menar också att det nuvarande systemet där reservare är knutna till ett specifikt hemförband inte fungerar. En kompetens som inte behövs på ett förband kan ju behövas på ett annat.

– Målbilden skulle kunna vara att inrätta en slags Försvarmaktens bemanningstjänst för reservofficerare, ett "FM RO Poolia", där reservofficerare ges möjlighet att få en befattning där den enskildes kompetens, ålder, erfarenhet och fysiska förmåga kan förstärka Försvarmakten på bästa möjliga sätt, säger han.

Här är några av de åtgärder Fredrik Zetterberg tar upp i sin rapport:

Respektive försvarsgren och stridskraft bör:

◆ Genomföra en inventering av landets reservofficerare.
– Jag möter många som suckar; inga fler enkäter och jag håller med. Nu behövs ett mer detaljerat underlag.

◆ Tillsätta reservofficershandläggare vid varje förband. Särskilda RO-handläggare bör också införas i Högkvarteret, i Försvargrensstaber, MR-staber och vid HR-Centrum.

◆ Specificera behovet av officerare och specialistofficerare i reserven i krigsorganisationen 2035.

◆ Rensa i listorna. Det finns 3 000 reservofficerare – över 53 år – med "noll-avtal". Se vilka som kan kompetensutvecklas för att bli krigsplacerade igen, och vilka som bör avvecklas.

◆ HR-Centrum bör anpassa systemstöd PRIO för hantering av reservofficerare.

Och vad händer nu?
– Nu ligger den här delrapporten i Förvarsstabens händer. Även om många av förslagen rör förbanden så handlar det i slutänden om resurser. Många förband skulle nog gärna anställa en reservofficershandläggare – men de efterfrågar resurser, säger Fredrik Zetterberg.

HELENE CLAESSON

Öv Fredrik Zetterberg.

Rustar för framtiden

baesystems.com

BAE SYSTEMS

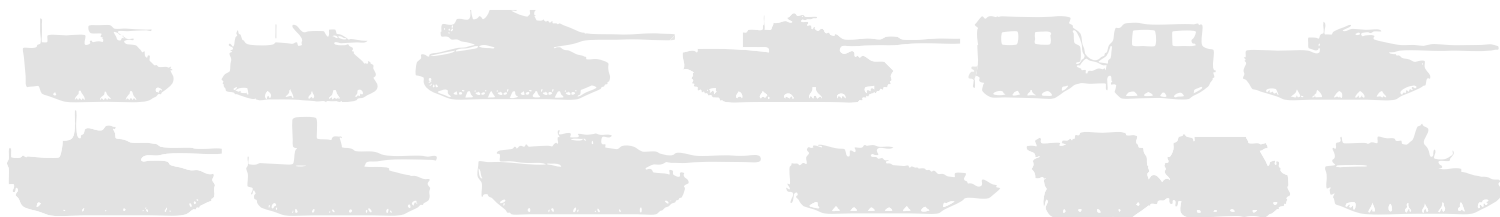
PORT A4

Vi stödjer Försvarsmaktens tillväxt och bidrar till att öka Arméns förmåga i fält.

Sedan mitten av 1950-talet har Hägglunds varit en del av det svenska totalförsvaret, från Stridsvagn 74 via bandvagns- och stridsfordonsfamiljerna till pågående reovering av Stridsfordon 90 och leveranser av Granatkastarpansarbandvagn 90.

Behovet av svensk försvarsindustriell förmåga och försörjningssäkerhet ökar. Nu rustar vi för att understödja Arméns modernisering.

Vill du jobba hos oss? baesystems.varbi.com

Vi stödjer

BAE SYSTEMS

► **MÅNGFALD** Andelen kvinnor bland reservofficerarna ökar långsamt. Vad krävs för att fler kvinnor ska söka sig till yrket?

”Fler kvinnor behövs för att få bra dynamik”

TEXT: **KARIN PERSSON**
FOTO: **FÖRSVARSMAKTEN**

I dag finns det knappt 300 kvinnliga reservofficerare av totalt cirka 7000. Om man ser till den yngre gruppen, personer upp till 30 år, har andelen kvinnor emellertid ökat stadigt – om än långsamt – under de senaste åren. Bland 22-åringarna, en åldersgrupp som förvisso är liten, är faktiskt hälften kvinnor. Det berättar RO/Kn Jan Kvernby som är kanslichef på Sverof.

– Trenden är tydlig, och det är glädjande, men det skulle kunna göras mycket mer, säger han.

Enligt Jan Kvernby är det stora bekymret att man utbildar alldeles för få reservofficerare generellt.

– Får man upp volymen så kommer säkert andelen kvinnor att öka också. Som människa följer man flocken. Om fler kvinnor söker är det lättare att följa med än om man känner att man är ensam. Det är en gruppdynamik som man inte får underskatta, säger han.

RO/KN HENRIK HEILBORN, marknadsanalytiker på Försvarsmakten, berättar att andelen kvinnor bland värnpliktiga, där den huvudsakliga rekryteringen till reservofficersskräet sker, har ökat. Det borgar för vissa framsteg tror han, men han menar liksom Jan Kvernby att man

behöver bli bättre på att locka fler till reservofficersutbildningen över huvudet taget, både kvinnor och män.

– Unga vet inte vad en reservofficer är och många förknippar ordet reserv med något negativt. Det är något som påverkar allas benägenhet att söka sig till yrket, menar han.

Henrik Heilborn tycker att Försvarsmakten behöver vässa informationen om reservofficersutbildningen, och tror att det skulle kunna påverka just antalet kvinnliga sökanden.

– Det är vår bild att kvinnor söker mer information och vill ha mer information än män. Unga män är lite mer att de hoppar på, gör som kompiserna gör. Kvinnor, om man generaliserar, är lite mer systematiska i sitt informationssökande och vill veta när kursstart är, hur förläggningarna ser ut, vad utbildningen innehåller och vad den resulterar i.

RO/MJ MARIANNE BOSTRÖM, generalsekreterare för Sveriges veteranförbund, är inne på ett liknande spår. Yrket bör marknadsföras mer och reklamen riktas specifikt mot kvinnor, tycker hon. Man behöver bli bättre på att kommunicera vad kvinnor kan bidra med som reservofficerare, men också vad man får tillbaka – både i sin profession och i det privata.

– Det är ju en av de absolut bästa ledarskapsutbildningarna som finns. Dessutom

Marianne Boström.

Caroline Wetterberg.

Jan Kvernby.

Henrik Heilborn.

får man ett avbrott när man rycker in. Man kan ladda batterierna och så kommer man tillbaka till sitt civila jobb med nya intryck.

Att få lönerna för reservofficerare att matcha civila löner tror hon blir svårt. Däremot tycker hon att civila arbetsgivare ska ta sitt ansvar och fylla ut gapet, vilket både hennes nuvarande och tidigare arbetsgivare gjort.

NÄR MARIANNE BOSTRÖM ryckte in 1980 fanns det inte utrustning som passade kvinnor. En del visade öppet att de inte ville ha henne och hennes kvinnliga kollegor där. Sedan dess har mycket hänt, men utvecklingen behöver fortsätta framåt, tycker hon. Hon vill till exempel se fler kvinnor i Försvarsmaktens ledningsgrupper.

FOTO: JIMMY CROONA/FÖRSVARSMAKTEN

DET KAN LOCKA FLER KVINNOR ATT BLI RO

- ◆ Marknadsför yrket mot just kvinnor.
- ◆ Bättre och mer information om RO-utbildningen.
- ◆ Högre löner/ fler arbetsgivare som erbjuder löneutfyllnad
- ◆ Tydligare och kortare väg till befordran.
- ◆ Tydligare tjänstgöringsplaner
- ◆ Lyft fram kvinnliga förebilder som kan inspirera.
- ◆ Tydligare budskap att RO-yrket är meriterande i den civila karriären.
- ◆ Fler kvinnor i Försvarsmaktens ledningsgrupper.

– Det är alltid bättre med blandade ledningsgrupper, både inom militären och i det civila. Det man bidrar med är sin personlighet och sin kompetens inom sin profession. Det behövs fler kvinnor för att få en bra dynamik, inte bara i ledningsgrupperna utan även i plutonerna, kompanierna och bataljonerna.

FÖR RO/LT Caroline Wetterberg, omvårdnadschef vid Karolinska universitetssjukhuset, är det bland annat möjligheten att tjänstgöra i både nationell och internationell miljö som gör att hon vill jobba som reservofficer. Att kombinera det med det civila yrket ger omväxling, breddar och stärker respektive kompetensområde. Hon är även med i CIOR vilket gett henne ett nätverk inom försvarsmedicin både i Sverige och utomlands.

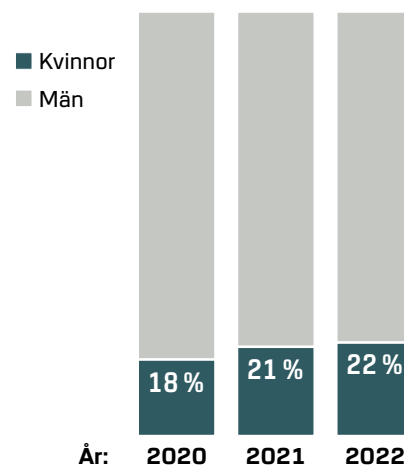
– Det behöver vara tydligare att det är meriterande för den civila karriären att vara reservofficer, säger hon.

Hon tror också att fler kvinnor skulle söka sig till yrket om man kommunicerade tydligare vad utbildningen ger, mer än en fysisk utmaning under grundutbildningen.

CAROLINE WETTERBERG ser flera områden som skulle behöva förbättras: Löneutvecklingen inom Försvarsmakten måste hänga med, vägen till befordran behöver bli både tydligare och kortare och det behöver finnas en tydlig tjänstgöringsplan för varje reservofficerare, där framförhållningen är god.

– Det behövs också fler kvinnliga förebilder inom Försvarsmakten. De som syns mest och får uttala sig i media är män, säger hon. ●

ANDEL KVINNLIGA VÄRNPLIKTIGA

Här är reservofficerare

► FÖREDÖME Trots att Försvarsmakten ska växa hamnar reservofficerare ofta långt ner på förbandens prioriteringar. Ett lysande undantag är A8 i Boden. Där satsar man på krigsorganisationen, och således på den tidvis tjänstgörande personalen.

– ÖB har varit väldigt tydlig med att vi ska växa. Så vi gjorde en behovsanalys och har verkställt den, säger Ulrika Waara, på förbandets nystartade krigsförbandsenhet

TEXT: JENNY HARLIN

Det är mycket nu. Tillväxt och växtvärk. Fler värnpliktiga som ska utbildas och fler reservofficerare som ska aktiveras för att krigsorganisationen ska komma på fötter.

På vissa förband mår man inte med. Prioriterar istället den personal man möter på kaserngården till vardags. Att få kontakt med sina reservare på nollavtal och ta reda på vad de kan och behöver för att aktiveras ses som en närmast oöverstiglig uppgift. Och ingen RO-handläggare har man för att göra jobbet, fast man önskar att man hade. Det är tungt. Svårjobb.

SEDAN FINNS DET förband som A8, Bodens artilleriregemente.

Där prioriterar man krigsorganisationen. Har reservofficersutbildning på ArtSS och utarbetar en plan och rutiner för hur förbandets reservofficerare ska hanteras. Kompetensinventering, RO-möten, tjänstgöringsplaner – och en alldeles egen krigsförbandsenhet för att stötta krigsförbandscheferna, reservofficerarna och GSS/T administrativt.

– ÖB har varit väldigt tydlig med att vi ska växa. För att växa i den takt som omvärldsläget kräver måste vi återknyta kontakten med våra reservofficerare. Vi har gjort en behovsanalys och verkställt den, säger Ulrika Waara, HR-generalist på A8:s nya krigsförbandsenhet som startade i höstas.

Hon arbetade tidigare på A8:s

HR-avdelning, men hennes befattning har nu flyttats till krigsförbandsenheten, där hon numera jobbar med att avlasta krigsförbandscheferna tillsammans med tre kollegor. Det handlar om att återknyta kontakten med reservofficerare på nollavtal

(alltså utan tjänstgöringsplan), uppdatera kontaktinformation, sköta administration kring reseräkningar, boende, ”knappande i prio” och allt annat som ska underlätta för aktivering av reservofficerare.

– Våra reservofficerare är engagerade, de behöver få veta vad som är på gång inom förbandet och inom Försvarsmakten. De behöver veta på vilket sätt de kan karriärutveckla sig. Det ska inte vara skillnad på om man är yrkes- eller reservofficer. Vi måste ha så god framförhållning att det ska gå att kombinera att vara reservofficer med det civila yrket, konstaterar Ulrika Waara.

ETT RESULTAT AV A8:s fokus på reservofficerare var den RO-helg som genomfördes i januari. Samtliga förbandets reservofficerare bjöds in. Ett åttio-tal kom. Deltagarna fick en genomgång av nuläget och framtiden för förbandet och Försvarsmakten, av omvärldsläget och aktuella befattningar. Därutöver gjordes en inventering av både militär och civil kompetens, och underlag för tjänstgöringsplaner togs fram. Man tog mått för att hitta uniformer och materiel i rätt storlek och genomförde säkerhetssamtal med samtliga.

– Så nu är ju startsträckan mycket

FOTO: MALIN BOZDOGAN/FÖRSVARSMAKTEN

Öv Magnus Ståhl tackade och delade ut reservofficersmedaljen.

Det ska inte vara skillnad på om man är yrkes- eller reservofficer.

Ulrika Waara

kortare för aktivering. Dessutom har vi hittat personer vars civila kompetens kan användas i mycket högre grad än vad som gjorts förut, och då gäller det att hitta rätt befattningar för dem, säger Ulrika Waara.

ÄVEN OM A8 satsar på sina reservofficerare, är man medveten om att

högt upp på priolistan

Middag på A8:s RO-träff.

Gustaf Asplund, Ebba Glimstedt, Moa Birchman, Thea Westerdahl, Ella Nordin, Tova Myhr, Linneá Rittger och Oskar Niläng sänkte medelåldern.

Reservofficersmedaljen i guld.

det är en bit kvar till målet. Inventering pågår fortfarande, alla ska täckas in. Sedan gäller det att ge möjlighet till kontinuerlig övning.

– Vi vill jobba med reservofficerare utifrån krigsorganisationens behov, och öva i krigsbefattning. Vi vill också få till karriärplanering och behöver vara mer proaktiva, säger Ulrika Waara, som konstaterar att det ändrade arbetssättet medfört en del utmaningar.

Dels handlar det om tålmod: Det tar mycket längre tid än man vill att få till den mentala förändringen när krigsorganisationen ska sättas i centrum och verksamheten ska tillväxa. Dels handlar det om ändrade rutiner: Det är många enheter som berörs, som ska stöttas

och samverkas med. Dels handlar det om hantverket: När volymerna ökar, ökar även den administrativa arbetsbelastningen. Och så har vi det där med PRIO, och annat systemstöd, som reservofficerare inte har tillgång till utan måste skötas av andra.

UNDER RO-HELGEN avtackade och medaljerade förbandschefen, öv Magnus Ståhl, de reservofficerare som gick i pension. Många av gästerna vid långborden under middagen hade några grå hår, men även nya fänrikar och kadetter deltog. Stämningen var god bland middagsgästerna, leendena många.

Så vad tyckte deltagarna om A8:s reservofficersträff?

– En bra insats med riktigt bra

program. Jag upplever att A8 alltid har legat på framkant när det gäller reservare och välkomnat oss, säger RO/Kn Håkan Näsberg med lång erfarenhet från artilleriet.

– De flesta förband i Norrbotten verkar vara positiva till reservofficerare. Kanske gör det bistra klimatet att man förstår behovet, och att man måste ta väl hand om dem man har, och de som vill vara med.

NU SER HÅKAN NÄSBERG fram emot fortsatt övning:

– Vi som är lite äldre ska nog inte springa bakom en pluton i skogen, utan användas i staber. Det är viktigt att hålla oss igång, så att vi kan överföra vår kunskap och erfarenhet till de yngre som kommer nu. ●

CARL TÖRNER

◆ **Gör:** RO/Lt på operativa kommunikationsförbandet i Enköping. Jobbar civilt som egenföretagare inom media.

FOTO: CARL TÖRNER

Dokumenterar kriget i Ukraina: "En skräckblandad upplevelse"

► **UKRAINA** På LinkedIn har man kunnat följa filmsnuttar på en man iklädd skyddsväst och hjälm, som rapporterar på svenska från fronten i Ukraina.

Det är Carl Törner, som dokumenterar ukrainska Oryssa när hon hjälper till att dela ut insamlat stöd till ukrainska soldater i Kramatorsk-området.

För ett år sedan gjorde Carl Törner en dokumentär för Sveriges Television. Oryssa, som flyttade till Sverige för 15 år sen från Ukraina, samlade in militärt användbar materiel för att hjälpa sin bror, som var soldat. Då möttes de upp vid gränsen. I januari genomfördes en ny resa, för att åter dokumentera överlämningen av insamlad materiel, fast denna gång inne i Ukraina.

– Jag vill bidra till att visa att hjälpen som samlas in verkligen kommer fram, säger Carl Törner.

Hur var det?

– Det var en skräckblandad upplevelse. Vi åkte på olika rutter kring Kramatorsk, kom till byar som armén

har som bakre läger. Alla namn på vägskyltar var översprejade, motorvägarna var öde, husen var sönderbombade.

– I Izum stod ryska stridsvagnar kvar, det var som att befinna sig i en filmscen, med bombade skolor och hus. Där fanns massgravar, och en industribyggnad som vi fick höra att ryssarna använt för att tortera och mörda människor i. Vi lastade av saker när det var artilleribeskjutning.

– Sedan åkte vi till nästa ställe som ukrainarna hade tagit tillbaka, där fick vi sova tillsammans med soldater i en sommarstuga och lämnade över grejer till dem. Efter fyra, fem dagar åkte vi tillbaka.

Det är en riskabel resa. Hur tänkte och kände ni?

– Vid sista vägsparren var det tydligt; nu lämnar vi civilisationen, nu är det krig. Man mådde nästan illa, det var en olustig känsla. Men efter en halv dag kändes det inte så illa längre. Människan vänjer sig snabbt, jag känner igen det från utlandstjänsten.

– Soldaterna vi träffade har varit där i ett år, de får tio dagars ledighet innan de åker tillbaka igen. Även

MER

Se den förra dokumentären "Oryssa mot fronten" på SVT Play.

kriget blir en normalbild för dem. Det går inte att tänka att man ska dö hela tiden, då blir man ju galen till slut. Men det kommer nog att kräva oerhörda psykologiska insatser för dessa människor efter krigets slut.

Använde du dina kunskaper som reservofficer?

– Absolut. Att ha koll på sina prylar, på säkerhet, på plan B om det skiter sig. Det hjälper att kunna den militära strukturen, taktiken och logistiken. Om man exempelvis utsätts för tung artillerield är det troligt att det blir ett anfall därefter, då kan man kalkylera sina egna risker.

Vilka är dina reflexioner efter resan?

– Att mycket av det vi övar på i den svenska Försvarsmakten stämmer med det verkliga krigets faser. Och en annan viktig sak: För det ukrainska folket var det inte en fråga om huruvida kriget skulle bryta ut, utan när. De har en krigarmentalitet, de kommer inte att ge sig. De är mycket tacksamma för den hjälp de får, och jag har sett med egna ögon att hjälpen gör skillnad.

JENNY HARLIN

Vad vill du veta om vett och etikett? Skicka dina frågor till oss på: kansli@reservofficerna.se

”Traditioner skapar gemenskap och samhörighet”

Inom Försvarsmakten är respekten för traditioner stor, och en som är noga med att vårda dem är kommandörkapten **Anders Hörnfeldt**.

TEXT: **MARIKA SIVERTSSON**

Mest känd är Anders Hörnfeldt kanske för att han var befälhavare på kungaslupen Vasaorden vid kronprinsessan Victorias bröllop. Där fick han möjlighet att föra vidare en ny tradition – när kungen och drottningen gifte sig 1976 överräckte dåvarande befälhavaren en pytteliten bukett med drottningens favoritblomma. 2010 var det Anders Hörnfeldt som via kamrater nära kronprinsessan tog reda på vilken hennes favoritblomma var.

– Kronprinsessan tycker om enkla blommor. Favoriten visade sig vara lukttärt, så vi beställde en mycket liten bukett som jag överlämnade när hon kom ombord. Och så förklarade jag att det var en tradition som besättningen ville upprätthålla.

DEN DÅR DAGEN var också 25 minuter i direktsändning, och han visste att minsta misstag skulle göra honom ihågkommen resten av livet...

– Men allt gick perfekt. När vi kom in vid Logårdstrappan vände vinden, flaggan slog ut bakom oss och jag gjorde nog den bästa förtöjningen i hela mitt liv.

Till vardags är Anders Hörnfeldt sedan årsskiftet chef för verksamhets säkerhetsavdelningen på marininstaben. Dit har han kommit via en lång karriär inom korvettsystemet, med ubåtsjakt som huvuduppgift.

Han representerar också Marinen vid Försvarets traditionsnämnd och har startat ett traditionsråd inom Marinen, för att där kunna bereda de

Anders Hörnfeldt.

frågor som kommer upp i nämnden.

– Som ung fänrik hade jag en fantastisk fartygschef. Han var noga med ordning och reda. Jag lärde mig av honom hur det skulle vara - hur hissar man flaggor, hur har man ordning på kläderna, hur dukar man i gunrummet...

LÄROMÄSTAREN gick vidare och blev så småningom amiral, och när han försvann från fartyget var det Anders Hörnfeldt som fick frågorna.

– Traditioner skapar gemenskap och samhörighet, de knyter oss till vår historia. Men de har ett värde bara om de är uppskattade. Vissa ska man nedteckna och bevara på det viset. Och så ska man inte vara rädd för att skapa nya traditioner.

Som den lilla buketten vid kungliga bröllopet, till exempel. ●

■ Läs mer om hur du placerar vidareutbildningstecken, specialutbildningstecken och facktecken med särskild examination på reservofficerna.se/reservofficeren/

Facktecken. I detta fall utbildningstecken Ystrid M/04.

Tjänstgöringstecken.

Släpspannen.

FRÅGA: Hur många utbildnings- och facktecken får man ha, och var ska de sitta?

SVAR: Man får bara ha ett, antingen ett utbildningstecken eller ett facktecken. Var de ska sitta beror lite på. Tillsammans med utbildningstecknet kan man ha tjänstgöringstecken som visar vilket förband man tillhör.

Bestämmelserna skiljer lite mellan de olika uniformstyperna och försvarsgrenarna. Egentligen måste man läsa direkt ur R Unibest 2015 för att inte riskera att göra fel.

Det är lättare att montera sina märken och släpspannen/medaljer rätt på en jacka M/87 eller en vapenrock M/87 där man får stöd med placeringen genom bröstfickornas placering. Det är betydligt svårare att montera rätt och snyggt på kavaj m/48 eller på mässjacka M/1878.

På kavaj M/48 och jacka M/87 gör vi i marinen på följande sätt:

Facktecken på bröstet

Sitter över höger bröstficka på jacka och vapenrock M/87, samt på motsvarande plats på innerkavaj M/48 och mässjacka M/1878.

Det får sättas på högra nedre inre kanten på axelförstärkningen på blå ylletröja M/87 [stab].

Facktecken på ärm

Specialistofficer sätter facktecken i guldbrodyr centrerat på ärmens yttersida på båda ärmarna.

Emblemets nedersta del placeras 8 mm över översta gradbeteckningsgalonen.

Utbildningstecken:

Ett utbildningstecken får bäras på varje angiven plats.

Utländska utbildningstecken som erhållits i tjänsten får bäras vid tjänstgöring i vederbörande land. För bärande i Sverige ska skriftligt bärandetillstånd från HKV inhämtas. Tecknen bärs normalt som föreskrivits för givarlandets uniform.

Möt södra Sveriges

► **LOKALT** Från norr till söder samlas reservofficerare i Sverofs lokalföreningar. Vissa är större, andra är mindre, men alla när ett engagemang för försvarsförmågan och reservofficerssystemet. Först ut i presentationen finner vi tre lokalföreningar i södra Sverige.

TEXT: JENNY HARLIN

RIS

► Reservofficersföreningen i Skåne, RiS, startade lördagen den 13 februari 1926 och leds numera av ordförande RO/Mj Jonas Stålhandske Palovaara tillsammans med åtta styrelseledamöter och två adjungerade.

Föreningen växer i storlek och har 235 medlemmar och tre hedersledamöter.

Genom övningar, föredrag, tävlingar, försvarsupplysning m.m. är föreningens syfte att bereda medlemmarna tillfälle att befästa och utvidga sina militära kunskaper och färdigheter. Man verkar också för rekrytering och frivillig vidareutbildning av personal inom Försvarsmakten och av personal för krishantering samt insatser till stöd för samhället. Föreningen samverkar härvidlag med myndigheter, Hemvärnet, övriga frivilliga försvarsorganisationer och andra organisationer, vilkas verksamhet har beröring med föreningens uppgifter. Bland annat samarbetar man med P7, AFF, Skånes Försvarsutbildningsförbund, LAOS, SFRO/M, systerföreningarna RNS och ROSIG.

– Vi är sedan 2019 i ett expansions-skede med många nya medlemmar, bredare och mer omfattande verksamhet. Vårt samarbete med Skånes Försvarsutbildningsförbund har blivit djupare och ger oss bättre möjligheter till påverkan, ekonomiskt stöd och samverkan i vår verksamhet som vi för övrigt har öppnat upp till övriga frivilliga försvarsorganisationer, säger ordförande Jonas Stålhandske Palovaara.

Sverofs portalparagraf anger att "Förbundet har till uppgift att till gagn för försvaret verka för officersinstitutionens ändamålsenliga utveckling och medlemmarnas fortsatta militära utbildning

och verka för sammanhållning officerare emellan."

Hur arbetar RiS med detta?

– Vi erbjuder föredrag, ledarskapsutbildning, försvarsinformation, För Din Säkerhet och färdighetsträning i form av skytte. Vi informerar medlemmar om vakanser på P7, Försvarsutbildarnas kurs- och utbildningsutbud samt information om Reservofficersakademien, säger Jonas Stålhandske Palovaara.

Försvarsmakten ska växa och antalet reservofficerare i krigsorganisationen ska fördubblas till 2035. Hur kommer det att påverka er verksamhet?

– Positivt. Jag tror att vi kommer att få fler medlemmar, ökade medlemsintäkter, fler som engagerar sig, lättare för nyrekrytering och frivilliguppdrag. Förhoppningsvis också möjlighet att bistå P7 och MRS med instruktörer, funktionärer samt informationsspridning och gemensamma utbildningar.

Hur ser du på reservofficerens roll i utvecklingen av det växande försvaret?

– Längre tjänstgöringsperioder kan bli en utmaning eftersom det kan vara svårt med den civila anställningen, anställningsformer och löneutfyllnad. Möjligheter är att NATO-tjänstgöring, kurser, utbildningar, ökat nordiskt samarbete, ökad övningsverksamhet, tjänstgöring

Jag tror att vi kommer att få fler medlemmar, fler som engagerar sig.

Jonas Stålhandske Palovaara

RiS övar karbinskytte.

i grundorganisationen stärker CV inför kommande civila jobb och utmaningar.

SVEROF BLEKINGE/SYDOST

► SVEROF Blekinge/Sydost startades 1959. Mj Ulf F Sjöberg är ordförande över sju ledamöter och föreningens 40 medlemmar och hedersmedlemmar.

Föreningen erbjuder fortlöpande sina medlemmar information om Försvarsmakten, möjligheter till studiebesök vid olika förband och även i Polen. Exempel på aktiviteter för medlemmarna är kamratlunch å Sjöofficersmässen, Karlskrona samt aktiviteter i samverkan med RiS och RNS. Studiebesök i Kristianopol med fokus på äldre försvarsanläggningar

lokalföreningar

FOTO: KENNETH ADLER

samt sent firande av föreningens 60-årsjubileum – allt i samråd med nybildade KA2- Samverkansgrupp. Normalt bjuds in till kamratlunch (med eller utan föreläsning) varannan månad.

– Vi har kontinuerlig kontakt med förbanden i Blekinge och försöker få till stånd besök etc när förbanden har möjlighet. Men pandemi-åren har stoppat nästan all verksamhet. Många medlemmar är äldre och mer stödmedlemmar, säger Ulf Sjöberg.

Sverofs portalparagraf anger att "Förbundet har till uppgift att till gagn för försvaret verka för officersinstitutionens ändamålsenliga utveckling och medlemmarnas fortsatta militära utbildning och verka för sammanhållning officerare emellan."

Hur arbetar er förening med detta?

– Vi arbetar med nätverket inom försvarsföreningarna och söker kontakt med f d yrkesofficerare och nya reservofficerare delvis med brevkampanjer då och då. Den nya organisationen KA2 Samverkan har bl a till uppgift att samla försvarspersonal och officerare till gemensamma möten och evenemang.

Försvarsmakten ska växa och antalet reservofficerare i krigsorganisationen ska fördubblas till 2035. Hur kommer det att påverka er verksamhet?

– Med fler reservofficerare kan man ju hoppas på att föreningen kan samla nya och yngre reservofficerare som medlemmar – för närvarande är ju

många medlemmar äldre och pensionerade.

Hur ser du på reservofficerens roll i utvecklingen av det växande försvaret?

– Reservofficerarnas befattningar i det framtida försvaret lär bli mera omfattande och eller krävande – delvis beroende på nya avtal och regler om tjänstledighet för reservofficerare. Det är osäkert huruvida reservofficerare efter avslutad aktiv tjänstgöring kommer att söka sig till föreningar och eller förbund.

RNS

► Reservofficersföreningen Norra Skåne (omfattar N Skåne och Kronobergs län), RNS, startades 1962. Till och med förra året var Jörn Holmgren ordförande för fem ledamöter och 60 medlemmar. Föreningen driver för närvarande ingen aktiv verksamhet, men har till uppgift att "dels att genom sammanförande av medlemmar till kamratlig samvaro stärka sammanhållningen dem emellan och dels att bereda medlemmarna tillfälle att befästa och utvidga sina militära kunskaper". Detta gör man genom att erbjuda föredrag och studiebesök. Man samarbetar även med AFF Skåne, Kamratföreningarna i Norra Skåne samt Veteranförbundet och Civilförsvarsförbundet. ●

KALENDARIUM

RIS Aktiviteter under 2023.

3 april: Pistolskytteträning med korvgrillning.

8 maj: För din säkerhet.

15 maj: Pistolskytteträning.

12 juni: Pistolskyttmästerskap.

14 augusti: Pistolskytteträning.

30 september: För din säkerhet.

25 september: Pistolskytteträning.

24 oktober: FN-dagen med Fredsbaskarna.

28 oktober: Tjänsteskytte karbin och pistol.

13 december: MFFC julbord.

♦ För mer information och anmälan: Se resoffskane.se. Många aktiviteter genomförs tillsammans med SFRO-M. För SFRO:s aktiviteter, se sida 28.

UPPDATERA!

Uppdatera dina medlemsuppgifter – se till att vi har rätt epostadress till dig!

KRÖNIKA

Att stötta Ukraina militärt är att göra vår historieläxa

Lär vi oss något av att ha haft fel? Hela vår evolution bygger ju på att det som var fel och inte fungerade fasas ut. Kriterierna för rätt och fel kan diskuteras. Många bygger bedömningen på absoluta värden där någon annan, en högre makt, styr oss för att gynna eller bestraffa oss. Andra tror på slumpen. I båda fallen frånhänder man sig visst, eller ibland till och med allt, ansvar. Ibland är det lätt att tro på att styrkan styrt utvecklingen eller att godheten varit avgörande,

Efter Münchenöverenskommelsen 1938 var det många som menade att om man bara gav efter för Hitler så skulle allt bli bra när tyskarna blev nöjda. Facit blev något helt annat. Men lärde vi oss något av att ha haft fel?

I SLUTSKEDET AV andra världskriget var Churchill en av förespråkarna för att västmakterna borde ha positionerat sig tydligare mot Stalin och Sovjet-sfären. Man borde ha befriat mer av Östeuropa. Så blev det inte utan han kunde bara konstatera att järnridån dragits ner mitt genom Centraleuropa. Utvecklingen visade något helt annat. Den mycket vällovliga fredsönskan gav istället befolkningen i Östeuropa årtionden av terror och diktatur. Men lärde vi oss något av att ha haft fel?

År 2008, när det alltmer auktoritära Ryssland började knapra på grannländerna, blev omvärlden tyst. Visst förekom sanktioner och diplomatiska utspel. Men ett uteblivet tydligt agerande uppfattades säkert som att en svag västvärlds accept genom ett tyst godkännande liknande den juridiska avtalsformen konkludent handlande. De som i praktiken var tysta uppträdde snarlikt Chamberlain 1938. Än en gång blev utvecklingen något helt annat. Men fortfarande lärde vi nog

inget av "lackmustestet"! Åter ett fel utan större lärdomseffekt.

VILKET PRIS HAR DÅ FREDEN? När är det dags att sätta ner foten eller inse att vi måste "prata med bönder på bönders vis"? Nu får åter den fria världen lägga miljarder på att skydda de värden vi alla håller högt. Startsträckan för insikten om att det inte är hejarop från läktaren som Ukraina behöver blev längre än den bort. Dessutom med diskussioner om man skulle våga engagera sig mot Ryssland. Man borde ju ta hänsyn till att också angriparen Ryssland skulle få ut något av ett fredsavtal, som att låta tjuven behålla något av sitt stöldgods. Än en gång hade vi svårt att utnyttja den erfarenhet vi har och säga "Vi hade fel!".

Nu talas det om stridsvagnar som skulle kunna fylla många pansarbrigader, långskjutande robotar och kanske till och med flygplan. Kanske vi äntligen lärt oss av historien?

Att stödja Ukraina militärt kommer inte att utvidga kriget. Att inte stödja Ukraina kommer däremot garantera att utvidga det – och sannolikt även till oss.

Låt oss lära vår läxa! ●

JAN KVERNBY**Kanslichef Sverof**
kansli@sverof.se

Vi digitaliserar världen

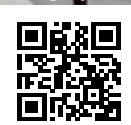
där insatserna är som högst, kraven de tuffaste och när teknologin spelar en avgörande roll

Följ oss på LinkedIn

Lediga jobb

Intresserad av att göra skillnad och vara en del av MilDef-familjen?

Vill du bidra till att utveckla spetsteknologi och vara med och bygga en internationell marknad för världsledande taktiska IT-lösningar?

MilDef erbjuder en portfölj av produkter och tjänster med ett komplett sortiment av stryktålig elektronik, mjukvara och integrationstjänster. Våra produkter är beprövade och i drift till sjöss, på land och i luften hos nationella och internationella styrkor världen över, i de mest extrema och krävande miljöer.

Vi har verksamheter i Helsingborg och Stockholm, där bland annat produktutveckling, försäljning och koncerngemensamma funktioner är placerade. Dessutom har vi dotterbolag i elva länder, såsom Finland, Norge, Storbritannien och USA, med försäljning till över 30 länder.

Kontakta oss!

KRÖNIKA

Personlig beredskap är en fråga om solidaritet

Ett av många ord som har fått en renässans under den senaste tiden är försvarsvilja, otvetydigt som en effekt av de imponerande uppvisningarna av det ukrainska folket. Det har också dykt upp en och annan antologi på temat. För svensk del har ordet försvarsvilja varit lite förrådsställt. Försvaret av Sverige? Ja, det får väl Försvarsmakten ta hand om. De har ju betalt för att uppbåda försvarsvilja. Nu är ordet tillbaka.

Tidigare fanns det en ganska märklig missuppfattning om att det nationella försvaret skulle kunna stöpas om till förmån för ett slags gemensamma (eventuellt i huvudsak utländska) Natostyrkor som tar över ansvaret för vårt nationella försvar.

Oavsett framtida allianser kommer det alltid att vara Sveriges ansvar att svara för Sveriges säkerhet. Natofördragets artikel 5 garanterar hjälp, men kraven för att inneha den garantin är höga.

Som en närbelägen och lite anonym granne till omsjungna artikel 5 finns artikel 3.

In order more effectively to achieve the objectives of this Treaty, the Parties /.../ will maintain and develop their individual and collective capacity to resist armed attack.

Att stå emot ett väpnat angrepp handlar ju som bekant inte bara om en förmåga till strid, utan om den totala försvarsförmågan, med skydd för civilbefolkning och upprätthållandet av samhällets funktioner. För svensk del upphörde det scenario som civil- och totalförsvaret var dimensionerat för. Eller rättare sagt antogs det ha upphört. Det har nu visat sig att historien inte var slut.

Det började krypande gå upp för oss för en handfull år sen, med den allmänna oron i världen före både pandemi och fullt utvecklat frontkrig, att vi kanske kanske hade förhastat oss med nedmonteringen en smula. Planer och uppdrag utarbete-

des och delegerades och myndigheter återuppstod. Tiden man som invånare förväntas klara sig utan samhällets hjälp ökade.

Begreppen civilförsvaret och beredskap skulle tas fram igen, men nu skulle uppbyggnaden ske på ett nytt och modernt sätt och inte med en massa dammig, lagerställd utrustning.

EVENTUELLT NÅDDES ett slags crescendo av uppvaknande under inledningen till pandemin, då Just in time-leveranserna kollapsade. Förutom i Finland förstås, där man i lugn och ro tog fram inventeringslistor och packade upp desinficeringsmedel, filter och ansiktsmasker. Våra planer för återuppbyggnad forceras.

Nu kastas det trånande blickar över Östersjön, inte bara på en Nato-anlutning med högre takt, utan också på den beredskap som byggdes upp (develop) efter svensk modell och behölls (maintain).

Chockerande nog visar det sig nämligen att idéer om Just in time passar mycket dåligt ihop med robusta strategier om beredskap. Det handlar inte bara om det omedelbara behovet för förändring av striden, men det accentueras i och med den omfattande ammunitionsbrist som närvarande råder.

Som en del det svenska ansvar att svara för svensk säkerhet är det Sveriges ansvar att svara för vår beredskap. Och som en del i det måste var och en svara för sin personliga beredskap. Alla som klarar sig utan samhällets hjälp idag, måste kunna klara sig utan samhället vid en kris.

Nu samlar vi vatten i dunkar och ansiktsmasker i förråd. Risken är att den här gången kommer det inte hinna börja samla damm. ●

**JOHAN
HAMNEGÅRD**
Ordförande SFRO
ordforande@sfro.se

SFRO-M

PÅ GÅNG INOM SFRO-M

◆ **12 april:** Studiebesök på Sound VTS, radarstationen som håller koll på sjötrafiken i Öresund.

◆ **28 juni:** After work med samtal om försvaret.

◆ **26 augusti:** Dagssegling i Öresund.

◆ **Okt/nov:** Föredrag om signalspaningsfartyg.

För mer information, se sfro.se/kretsar/malmokretsen/ där det gemensamma programmet för RiS och SFRO-M finns att läsa i sin helhet.

Johan Lindström är ordförande för SFRO-M.

FOTO: PRIVAT

En arena för kamratskap

► **PÅ GÅNG** SFRO-M samlar flottans reservofficerare i syd och erbjuder seglingsdagar och föredrag. Samarbetet med Reservofficerssällskapet i Skåne är gott, och tillsammans har de ett aktivitetsprogram som täcker både pistolskytte och fäktning.

Svenska Flottans Reservofficersförbunds Malmörets, SFRO-M, startade år 1956.

Idag är RO/Kn Johan Lindström ordförande för sju styrelseledamöter och cirka 80 medlemmar. SFRO:s medlemmar samlas i tre kretsar efter huvudorterna Stockholm, Göteborg och Malmö, antingen efter närhetsprincipen eller egen önskan.

– Som kretsörening arrangerar vi föredrag och aktiviteter för att möta medlemmarnas intressen och vara en arena för kamratskap, förklarar Johan Lindström.

SFRO-M fokuserar på militära och

helst marina aktiviteter som seglingsdagar och föredrag om exempelvis ubåtar. Tillsammans med vänföreningen Reservofficerssällskapet i Skåne (RiS) har man ett gemensamt program med blandade aktiviteter som pistolskytte, fäktning och varierande föredrag.

SFRO:S PORTALPARAGRAF anger att förbundet har till uppgift att:

- a) verka till gagn för Sveriges försvar.
- b) främja medlemmars sjömilitära kunskaper och färdigheter,
- c) verka för ökad insikt om betydelsen av vårt maritima läge, sjöfart och sjöförsvaret,
- d) samverka med militära och andra marina organisationer,
- e) att aktivt främja reservofficers position i Sveriges försvar samt
- f) tillvarataga medlemmars övriga gemensamma maritima intressen."

Vi önskar en tätare dialog med våra medlemmar.

RO/Kn Johan Lindström

Hur arbetar er förening med detta?

– På krets nivå arbetar vi främst med punkt f, att tillvarata våra medlemmars marina intressen som kamratförening. De övriga punkterna ligger framförallt på centrala förbundets ansvar. Vi arbetar för våra medlemmars vilja och intressen. För att det ska fungera så väl som möjligt önskar vi en tätare dialog. Mejla oss gärna egna tankar och förslag på aktiviteter och föredrag på adressen Sfro-m@sfro.se, önskar Johan Lindström.

JENNY HARLIN

Ett uppskattat skidläger på väg mot toppformen

Sverofs resa mot Försvarsmaktsvasan 2024 går vidare. Ett steg på vägen var skidlägret i Orsa Grönklitt, som uppskattades av både erfarna skidåkare och nybörjare.

TEXT: **JENNY HARLIN**
FOTO: **ANTON KINDLUND & SARA EKLUND**

I början av december samlades Sverof-medlemmar i Orsa Grönklitt för att slipa på skidtekniken under ledning av instruktörerna Sara Eklund och Anton Kindlund.

– Jag tycker att det var en mycket givande vecka! Bra upplägg, kunniga instruktörer och extra lyxigt då vi var en liten grupp, säger Örjan Eriksson som är en av de Sverofmedlemmar som var med i Orsa.

Tanken är att lägret ska bli en årligt återkommande aktivitet för att inspirera reservofficerare till fysisk aktivitet i allmänhet och skidåkning i synnerhet. Förutom längdskidåkning i det för årstiden ganska krispiga Grönklitt passade deltagarna också på att basta, äta gott och lära känna varandra bättre i en stuga på Grönklitts topp.

FÖRMIDDAGARNA ägnades åt teknik-träningspass med olika teman, som exempelvis stakning, utförsåkning och diagonalåkning i uppförsbackar.

– Det var väldigt trevligt. Och det gav verkligen ett stort mervärde att få prata med andra reservofficerare i olika lägen i livet och karriären. Skidläger och nätverksbyggande i ett, säger Sara Eklund, instruktören som själv har en

topp-tio-placering i Försvarsmaktsvasan.

Sverofs skidsatsning är en del av förbundets hundraårsjubileum, som infaller nästa år. Målet är att genomföra Försvarsmaktsvasan tillsammans.

– Alla, både erfarna och nybörjare kan vara med, poängterar Sara Eklund.

DU SOM FORTFARANDE har snö att träna på, rekommenderas att gå in på sverof.se/traning för instruktionsfilmer i teknik (vissa funkas även utan snö). Har snön smält bort är det bra att vidmakthålla konditionen, tipsar Sara Eklund:

– Satsa på lågintensiv konditionsträning. Jogga, cykla, gå raskt. Träna så att du har puls men fortfarande kan prata, så är det rätt nivå. ●

■ Vill du också delta i träningen? Kontakta Sverofs instruktörer på sara eklund@sverof.se eller anton.kindlund@sverof.se

Se instruktionsfilmer på barmarksträning och tidigare instruktioner.

www.sverof.se/traning

Scanna QR-koden med din mobil för att komma till filmerna.

Flera olika teknikövningar stod på schemat under skidlägret i Orsa Grönklitt.

FOTO: CARL ALTERBECK

Tävla i militär hinderbana.

Åk till Finland och tävla för Sverige!

Är du mångsidig i din träning och vill göra en insats för Sverof och Sverige?

Häng med till Finland och tävla i militär idrott!

Inom den internationella reservofficerorganisationen CIOR anordnas tränings- och tävlingsläger i militär idrott för reservofficerare. Nu söker det svenska teamet fler deltagare.

– Det är en fysisk utmaning i en spännande kontext. Du får åka ut i världen, samverka med Natopartners och representera Sverige, Försvarsmakten och Sverof, berättar RO/Lt Carl Alterbeck, som är en av ledarna för det svenska laget.

Tävlingarna genomförs i år 24 juni till 1 juli i Finland. Deltagarna kallas in för tjänstgöring och får avtalsenlig lön, fritt boende och kostnadsfria resor.

Hur avancerad behöver man vara för att delta?

– Man ska orka springa i skogen ett par timmar med packning, ha god vattenvana och vara bra på att skjuta. Och vi ser väldigt gärna fler kvinnliga deltagare, säger Carl Alterbeck.

Tävlingen omfattar följande grenar:

- ◆ Hinderbana, 500 meter. Genomförs i slät uniform och löparskor.
- ◆ Vattenhinderbana, 50 m. Slät uniform på.
- ◆ Skytte. Automatkarbin 100 m och pistol 25 m med värmlandets standardvapen.
- ◆ 15 km orienteringsmarsch i uniform och kängor samt vanligtvis vapen och vatten.
- ◆ Handgranatskastning. 12 granater, en fyrkant, en cirkel och ett fönster. Avstånd 20 m.

Avståndsbedömning, kartläsning, punktorientering

Låter det kul? Anmäl genast ditt intresse till carl.alterbeck@sverof.se.

JENNY HARLIN

JAG ÄR OCKSÅ RESERVOFFICER MJ TOMMY ÅKESSON

Säkerhetsläget är riktigt illa nu

TEXT: THERESE JOHANSSON

Redan som tioåring visste han att han skulle bli reservofficer. Idag är RO/Mj Tommy Åkesson huvudsekreterare i försvarsberedningen som mejslar fram framtidens svenska försvar.

Det är tredje gången du sitter i försvarsberedningen – vad är annorlunda denna gång?

– Det är ett helt annat läge nu. Före 2014 var försvaret inte prioriterat, nu storsatsar man. Säkerhetsläget är riktigt illa och ingen ifrågasätter längre Ryssland som ett problem, vilket man gjorde för femton år sedan. Det gäller inte bara politikerna utan också Försvarsmakten. Det finns en samsyn och en bred uppslutning kring säkerhets- och försvarsfrågorna idag.

Hur ser uppdraget ut?

– Sverige står inför den största säkerhetspolitiska omställningen på 200 år, och som en följd av detta gav regeringen försvarsberedningen ett nytt uppdrag i slutet av förra året. Som huvudsekreterare har jag handplockat varje tjänsteman till mitt sekretariat, och vi ska nu lägga grunden för Sveriges nya försvars- och säkerhetspolitik. I juni presenterar vi en första rapport med fokus på säkerhetspolitik, i september börjar arbetet med nästa rapport där försvarsberedningen ska lämna förslag gällande totalförsvarets fortsatta utveckling fram till 2035.

Du var tidigare försvarsrådgivare vid Natodelegationen. Vad tar du med dig därifrån?

– Där fick jag en försmak av vad ett Natomedlemskap kan komma att innebära. Jag har varit vid Natodelegationen två vändor, och sist var det som att en helt ny värld öppnades. Anledningen var att Sverige hade fått så kallad invitee-status, och alla kommittéer och arbetsgrupper som tidigare varit stängda när vi var partnerland stod nu på vid gavel. Natomedlemskapet kommer att innebära en omställning, inte minst kulturellt, i en utpräglad konsensusorganisation som ju Nato är. Det är stora förändringar vi har framför oss.

Men hur är egentligen läget nu efter Erdogandockor och koranbränningar?

– Det kan ta lite tid, men att vi ska hamna permanent utanför ser jag inte som ett möjligt scenario. I Madrid gick alla allierade med på att Sverige och Finland skulle bjudas in och bli medlemmar i Nato, det som återstår nu är att Turkiet och Ungern ratificerar våra Natoansökningar i sina respektive parlament. Jag tror och hoppas att det är klart till Natotoppmötet i Vilnius i juli.

Varför blev du reservofficer?

– Redan som tioåring hade jag bestämt att jag ville bli reservofficer. Det fanns inget annat. Jag har alltid varit både militärt intresserad och målinriktad, så jag satsade stenhårt på detta. Reservofficersutbildningen är den enskilt viktigaste utbildningen i min karriär – den har öppnat upp många dörrar. ●

MJ TOMMY ÅKESSON

◆ **Grad:** Major i tredje brigadstaben, Norrbottens regemente i Boden.

◆ **Yrke:** Huvudsekreterare i försvarsberedningen.

◆ **Bästa krigsfilm:** Valfri Okänd soldatfilmatisering om ett kulsprutekompanis frammarsch under striderna i finska fortsättningskriget mot Sovjetunionen 1941–44. Otroligt bra och välgjorda skildringar.

Sverige står inför den största säkerhetspolitiska omställningen på 200 år.